

Daegeman, die door zijn ouders mishandeld wordt, vriendschap vindt bij een paar arme jongens die in zijn bossen spelen, en veel pijn voelt wanneer de jongens naar een verbeteringsgesticht worden gestuurd omdat ze, om onduidelijke redenen, van iets ergs beschuldigd worden door Anneke. Dat is dan goed voor wraak: onze kasteelheer, die talent voor tekenen en schilderen heeft, verkracht de mooie Anna, en moet daarna in het huwelijk treden met de rijke, afstotelijke Irina. Volgen dan een paar moorden, een straf voor Irina (dat blijkt dan een nieuwe verkrachting, ditmaal van de wettelijke echtgenote, met een nieuwe telg voor het geslacht als gevolg.) Bij verdere ongelukken sterft zowat iedereen: zowel vriend als vijand. Als Daegeman aan zijn eind komt, zingt het koor plots een 'moraal' die gaat als 'ieder krijgt wat hij verdient', maar dat had deze toeschouwer echt niet zien aankomen.

Vissenaken heeft zich door de romanstof in kroniekstijl te veel laten verblinden: het duurt allemaal erg lang, en het blijft bij een paar anekdotes. Dat wordt er niet beter op in deze opvoering, die Vissenaken zelf heeft geregisseerd: hij weet geen reliëf aan de stof te geven, zodat anekdote of melodramatisch moment alle met dezelfde lauwe intensiteit getoond worden. Zelden had ik als toeschouwer zo sterk de indruk in een tijds capsule te zitten: dit was het theater van de jaren vijftig: lauw geacteerd (op Jakob Beks na), met Vissenaken in de hoofdrol die het niet waar kan maken. Hij heeft lange grijze haren, en als hij het gebaar van het wegstrijken der haren uit zijn aangezicht, zou schrappen, dan valt meteen tachtig percent van zijn rol weg. Het decor is eenvoudig en functioneel, maar het geheel zit verpakt in zwarte doeken, het 'signaal' uit de jaren vijftig dat het om 'ernstig toneel' ging: het was het kenmerk van Fred Engelen, die dat b.v. toepaste in de regie van *Het Voorlopig Vonnis*, en sedertdien is het een taai cliché, langs Tillemans om, van het Vlaams theater geworden en gebleven.

Maar de meest aftandse indruk maakt de lichtregie (Johan Bielen is belichter, en Jaak Van de Velde tekent voor de 'light design'): de overgang van speelvlak naar voorplan wordt niet eens behoorlijk gerealiseerd. Dat men niet afkome met geldgebrek en weinig middelen: in hetzelfde weekend zag ik *L'Ymagier Singulier* in een fabriek in Luik wonderen met licht uithalen, en dat wordt klaar gespeeld door acteurs die allen vrijgesteld zijn van stempelcontrole! Dit ouderwetse spektakel wordt op de naam van Boon verkocht, en zal als zodanig wel zijn afnemers vinden.

Johan Thielemans

HET LOON VAN BOON

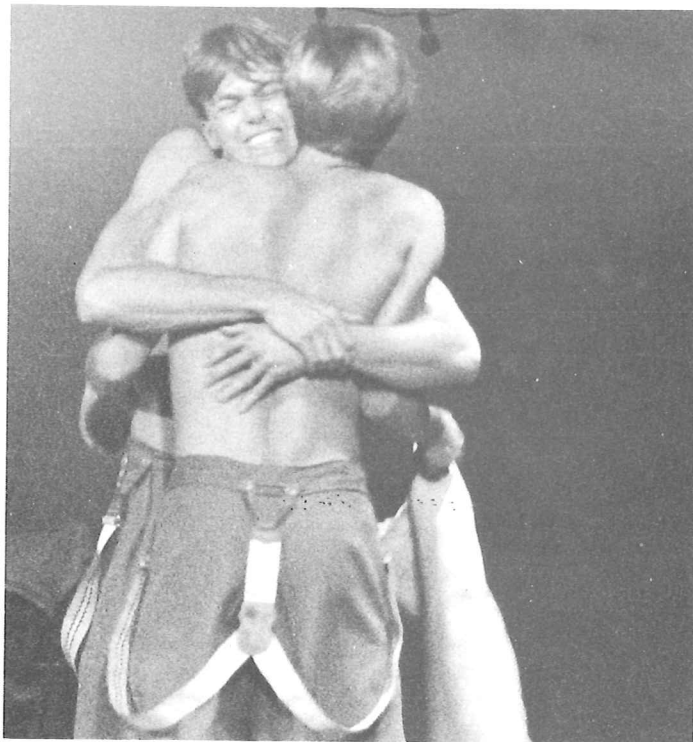
Groep: Bent; auteur: Vissenaken, naar Boon; regie: Jaak Vissenaken, decor en kostuums: Colin Winslow; light design: Jaak Van de Velde; muziek: Rudy De Sutter; Jaak Vissenaken, Bob De Moor, Jakob Beks, Annelies Vaes, Rita Wouters, Greta Van Langendonck, e.a.

Akt - Vertikaal Antwerpen - Gent

Wilde Heren

Theater Vertikaal is sinds zijn verhuis naar de Gentse binnenstad zo'n 5 jaar geleden op zoek naar een nieuw profiel. Directeur Ronnie Commissaris pompt dit seizoen jong

Wilde Heren (Akt-Vertikaal) - Foto's: Luk Peeters

Antwerps bloed in: Ivo Van Hove krijgt de kans en de middelen om zijn regiedromen binnen een 'officieel' theater te realiseren. Naast Marguerite Duras en een Calderon-bewerking staat Christopher Marlowe' (met het onspeelbaar geacht monsterwerk *Het Massacre van Parijs*) op het programma. Als vingeroefening vertrekt de AKT - VERTIKAAL tandem met een 'relativerende' creatie: *Wilde Heren*.

Deze titel roept onstuimigheid, geweld op en de voorstelling valt direct met de deur in huis: de drie acteurs 'komen op' met twee snelle wagens en een zware motor, wild rijdend in de immense Montevideo-ruimte. De stoere lijn wordt doorgetrokken in de aansluitende playback scènes: op de keiharde muziek van The Sweet en Status Quo gaan de heren wild te keer. Dit play-backen is een constante in de voorstelling. De muziek roept herinneringen op aan het begin van

de jaren '70, aan de wekelijks toppop en de zaterdagse TD (dé twee gebeurtenissen die je als tiener een grijze schoolweek hielpen doorkomen).

Jammer genoeg worden die topop-imitaties nauwelijks geïntegreerd: het blijven losse nummertjes, image-building als veilig vluchtmiddel voor onzekere tieners. Er gaapt een brede kloof met de geacteerde momenten. Puberteitsproblemen zoals de ontluikende seksualiteit, de twijfels over zichzelf, het nergens bijhoren, het houvast zoeken, kortom de groei naar volwassenheid, worden slechts op een banale manier 'getoond'. De soms wel mooie, maar vaak te expliciete beelden missen elke nuance noodzakelijk om de zo fragiele gevoelswereld van pubers te laten aanvoelen. Die kwamen beter over in een aantal teksten van Ph. Sollers, P.P. Pasolini, Goethe, W. Burroughs, Octavio Paz en Peter Handke, uitgangspunt voor deze creatie en afgedrukt in een overigens schitterend programmaboekje.

Wat mij bij deze *Wilde Heren* vooral ergert zijn de danspartijtjes. Van zodra de popmuziek stopt, valt het harde imago weg en worden de acteurs geconfronteerd met hun eigen lichaam. Eén acteur weet zich al dansend vrij goed te bewegen, de twee anderen stutten maar wat aan. Plots een 'idee': de schoenen van de vlotte danser worden uitgetrokken en aangepast door de twee imiterende stuntelaars: nog een play-back en wel van *Scènes/Sprookjes* van Jan De-corte.

Ook de parodie op Noel Coward's *Private Lives* vond ik erg zwak: de uitvergrotting van het 'geile type' samen met de travestie komen al te goedkoop over. Ik dacht onwillekeurig terug aan *Route 1 & 9* van The Wooster Group (Kaai '83) en hun veel sterkere persiflage op de soap opera en op Thornton Wilder's *Our Town*. De vonken uitbundigheid die toen naar het publiek overspatten miste ik totaal bij Van Hove's produktie. Een zich wrekend gebrek aan authenticiteit lijkt mij hiervoor verantwoordelijk.

Eigenlijk is *Wilde Heren* één grote, spectaculaire play-back scène. Zoals de muziek enthousiast gelipt wordt, gebruikt Van Hove wat hij links en rechts (in theater) gezien heeft. Af en toe in letterlijk citaat, hier en daar in parafraze. Ook het nieuwe Vlaamse masochisme (het spelen in zo goed als onverwarmde ruimtes, het (bijna) naakt plonzen in een kikkerpoel) wordt niet gemist. Het resultaat is een erg modieuze voorstelling, mooi ogend maar leeg. Misschien is dat ook eigen aan 'onze' generatie.

Alex Mallems

WILDE HEREN

Regie: Ivo Van Hove; decor-licht: Jan Versweyveld; dramaturgie: Peter Van Kraay; acteurs: Marc Bombeke, Peter Van Asbroeck, René Van Sambeek.